

Suvestinė redakcija nuo 2019-01-02 iki 2019-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1994, Nr. 55-1049, i. k. 0941010ISTA0001-533

Nauja įstatymo redakcija nuo 2008-10-01:

Nr. X-1722, 2008-09-15, Žin., 2008, Nr. 113-4290 (2008-10-01), atitaisyimas skelbtas: Žin., 2011, Nr. 45

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIETOS SAVIVALDOS
ĮSTATYMAS**

1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas

Šio įstatymo tikslas – skatinti ir plėtoti vietos savivaldą kaip demokratinės valstybės raidos pagrindą.

9 straipsnis. Viešųjų paslaugų teikimo administravimas

1. Savivaldybė administruoja ir užtikrina viešųjų paslaugų teikimą gyventojams, nustatydamą šių paslaugų teikimo būdą, taisykles ir režimą, steigdamą biudžetines ir viešąsias įstaigas, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka parinkdamą viešųjų paslaugų teikėjus ir įgyvendindamą viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą ir kontrolę.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. XII-2494, 2016-06-28, paskelbta TAR 2016-07-07, i. k. 2016-19345

16 straipsnis. Savivaldybės tarybos kompetencija

4. Jeigu teisės aktuose yra nustatyta papildomų įgaliojimų savivaldybei, sprendimų dėl tokių įgaliojimų vykdymo priėmimo iniciatyva, neperžengiant nustatytų įgaliojimų, priklauso savivaldybės tarybai.

18 straipsnis. Nuostatos dėl teisės aktų sustabdymo, panaikinimo, apskundimo

1. Savivaldybės tarybos priimtus teisės aktus gali sustabdyti, pakeisti ar panaikinti pati savivaldybės taryba. Kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų priimtus teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti pagal kompetenciją savivaldybės taryba. Savivaldybės administracijos direktorius ar kiti savivaldybės viešojo administravimo subjektai savo priimtus teisės aktus gali sustabdyti ir juos pakeisti ar panaikinti. Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pagal kompetenciją priimtus teisės aktus gali sustabdyti ar panaikinti jis pats arba savivaldybės administracijos direktorius.

Suvestinė redakcija nuo 2019-01-01 iki 2019-06-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. 17-589, i. k. 1061010ISTA000X-493

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINIŲ PASLAUGŲ
ĮSTATYMAS**

2006 m. sausio 19 d. Nr. X-493
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas apibrėžia socialinių paslaugų sampratą, tikslus ir rūšis, reglamentuoja socialinių paslaugų valdymą, skyrimą ir teikimą, socialinės globos įstaigų licencijavimą, finansavimą, mokėjimą už socialines paslaugas bei ginčų, susijusių su socialinėmis paslaugomis, nagrinėjimą.

17 straipsnis. Sprendimas dėl socialinių paslaugų skyrimo asmeniui (šeimai)

Sprendimas dėl socialinių paslaugų, kurių teikimą finansuoja savivaldybė iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams, asmeniui (šeimai) skyrimo, sustabdymo ir nutraukimo priimamas socialinio darbuotojo, nustačiusio asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikį, teikimu savivaldybės institucijos nustatyta tvarka.

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR PALAIKYMŲ PASLAUGOS TEIKIMO SOCIALINĖS RIZIKOS IR KRIZĖ IŠGYVENANČIOMS ŠEIMOMS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2016 m. balandžio 28 d. Nr. T2-93

Klaipėda

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 1 dalimi, 16 straipsnio 4 dalimi, 18 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 17 straipsniu, Klaipėdos miesto savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimo socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms tvarkos aprašą (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2007 m. gruodžio 20 d. sprendimą Nr. T2-426 „Dėl Socialinės rizikos šeimai socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su visais Socialinės rizikos šeimai socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų skyrimo tvarkos aprašo pakeitimais ir papildymais).

3. Nustatyti, kad šis sprendimas įsigalioja 2016 m. spalio 1 d.

4. Skelbti šį sprendimą Teisės aktų registre ir Klaipėdos miesto savivaldybės interneto svetainėje.

Savivaldybės mero pavaduotojas,
pavadojantis savivaldybės mera

Artūras Šulcas

PATVIRTINTA
Klaipėdos miesto savivaldybės
tarybos 2016 m. balandžio 28
d.
sprendimu Nr. T2-93

SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR PALAIKYMŲ PASLAUGOS TEIKIMO SOCIALINĖS RIZIKOS IR KRIZĘ IŠGYVENANČIOMS ŠEIMOMS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimo socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms, deklaruojamą vietą arba gyvenančioms Klaipėdos miesto savivaldybėje, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos skyrimo, teikimo, sustabdymo ir nutraukimo tvarką.

2. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos gavėjos yra šeimos:

2.1. įrašytos į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą (toliau – socialinės rizikos šeima);

2.2. neįrašytos į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą, tačiau patiriančios rizikas (toliau – krizę išgyvenanti šeima).

3. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms teikia BĮ Klaipėdos miesto šeimos ir vaiko gerovės centras (toliau – Centras).

II SKYRIUS SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR PALAIKYMŲ PASLAUGOS SKYRIMAS

4. Šeima į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą įrašoma Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) direktoriaus įsakymu, Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – VTAS) teikimu. Priėmus įsakymą VTAS ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas raštu informuoja šeimą ir Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyrių (toliau – SPS) apie šeimos įrašymą į apskaitą ir pateikia SPS Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo dėl šeimos įrašymo į apskaitą kopiją bei, esant galimybei, kitus su šeima susijusius dokumentus. SPS paveda Centrai nustatyti šeimai socialinių paslaugų poreikį.

5. Šeima į krizę išgyvenančių šeimų apskaitą įrašoma, kai:

5.1. dėl skurdžių šeimos gyvenimo sąlygų, ilgalaikio nedarbo, sunkios finansinės padėties neužtikrinama vaiko teisė į gyvenimo sąlygas, būtinas jo fiziniam, protiniam, dvasiniam bei doroviniam vystymuisi;

5.2. kartu gyvenantys, besiskiriantys ar jau atskirai gyvenantys tėvai konfliktuoja ar smurtauja tarpusavyje, į konfliktus įtraukia vaiką, tuo darydami neigiamą poveikį vaiko psichinei sveikatai ir elgesiui;

5.3. vienas iš tėvų ar abu turi žalingų įpročių (girtauja, vartoja psichotropines medžiagas), nepadoriai elgiasi, o kitam iš tėvų nepavyksta apsaugoti vaiko nuo neigiamos aplinkos, užtikrinti jo teisę į poilsį, tinkamas gyvenimo sąlygas;

5.4. vienas iš tėvų ar abu turi sveikatos problemų, todėl laikinai negali tinkamai pasirūpinti vaiku;

5.5. šeimai trūksta higienos įgūdžių, todėl vaikui neužtikrinama teisė į tinkamas gyvenimo sąlygas, jis gali būti atstumtas bendraamžių ar patirti jų patyčias.

6. Krizę išgyvenančių šeimų apskaitą tvarko VTAS. VTAS, nustatęs, kad šeima patiria rizikas, raštu informuoja šeimą apie galimybę gauti socialines paslaugas, ir kartu kreipiasi į SPS dėl socialinių paslaugų poreikio šeimai nustatymo, pateikdamas turimą pirminę informaciją apie šeimą. SPS paveda Centrai nustatyti krizę išgyvenančią šeimą socialinių paslaugų poreikį.

7. Vienas iš suaugusių socialinės rizikos ar krizę išgyvenančios šeimos narių dėl socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos skyrimo Centrai pateikia:

7.1. užpildytą (gali būti pildoma vietoje) prašymo-paraiškos socialinėms paslaugoms gauti (toliau – prašymas) formą (SP-8 forma, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro), kurią Centras užregistruoja. Prašymą gali pateikti bendruomenės nariai ar kiti suinteresuoti asmenys, tarp jų VTAS specialistai ir Centro socialiniai darbuotojai, nurodę priežastį, dėl kurios asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) negali to padaryti pats;

7.2. užpildytas (gali būti pildoma vietoje) duomenų apie šeimos sudėtį, šeimos narių veiklos pobūdį ir jų socialinę padėtį formas (SP-1, SP-2 formos, patvirtintos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro);

7.3. šeimos narių asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus (pasą, asmens tapatybės kortelę, leidimą laikinai ar nuolat gyventi Lietuvoje (ne ES valstybių narių piliečiams), laikiną piliečio pažymėjimą, vaiko gimimo liudijimą);

7.4. esant reikalui, gali būti prašoma pateikti ir kitus dokumentus, susijusius su šeimos socialinių paslaugų poreikio nustatymu.

8. Centro socialinis darbuotojas nustato socialinės rizikos ar krizę išgyvenančios šeimos socialinių paslaugų poreikį, užpildydamas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo formą (patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro), parašo išvadą dėl šeimai siūlomų socialinių paslaugų ir formą užregistruoja:

8.1. kai socialinės rizikos ar krizę išgyvenanti šeima pageidauja gauti socialines paslaugas, socialinių paslaugų poreikis vertinamas per 14 kalendorinių dienų nuo asmens prašymo gavimo dienos;

8.2. kai socialinės rizikos šeima nebendradarbiauja su Centro socialiniu darbuotoju ir atsisako socialinių paslaugų, socialinių paslaugų poreikis vertinamas per 30 kalendorinių dienų nuo iš SPS gauto raštiško pavedimo nustatyti šeimai socialinių paslaugų poreikį dienos; kai krizę išgyvenanti šeima nebendradarbiauja su Centro socialiniu darbuotoju ir atsisako socialinių paslaugų, socialinių paslaugų poreikis nevertinamas ir Centras raštu informuoja VTAS ir SPS;

8.3. kai VTAS, atsižvelgdamas į situaciją šeimoje, pateikia SPS motyvuotą prašymą skubiai organizuoti socialinių paslaugų teikimą, socialinių paslaugų poreikis vertinamas per 5 darbo dienas nuo iš SPS gauto raštiško pavedimo nustatyti socialinės rizikos ar krizę išgyvenančiai šeimai socialinių paslaugų poreikį dienos;

8.4. tais atvejais, kai nėra galimybės socialinės rizikos ar krizę išgyvenančiai šeimai nustatyti socialinių paslaugų poreikį 8.1, 8.2 ir 8.3 papunkčiuose nustatytais terminais (nežinoma asmens (šeimos) faktinė gyvenamoji vieta, asmuo uždarytas areštinėje, serga infekcine liga ir gydomi stacionarioje sveikatos priežiūros įstaigoje, laikinai išvykęs iš miesto ar šalies ir kt.), socialinių paslaugų poreikis asmeniui (šeimai) nustatomas išnykus priežastims, dėl kurių nebuvo galimybės to padaryti. Apie aplinkybes, dėl kurių nėra galimybės nustatyti asmeniui (šeimai) socialinio paslaugų poreikio, Centro socialinis darbuotojas raštu informuoja VTAS ir SPS.

9. Centro socialinis darbuotojas dokumentus, nurodytus šio Tvarkos aprašo 4, 6, 7 ir 8 punktuose, ir pažymą apie šeimos deklaruotą gyvenamą vietą įsega į šeimos bylą ir perduoda SPS.

10. SPS specialistas patikrina šeimos byloje esančius dokumentus, užpildo sprendimo dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo formą (patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro) ir perduoda Savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui, kuris per 14 kalendorinių dienų nuo Centro socialinio darbuotojo šeimos socialinių paslaugų poreikio vertinimo išvadų SPS pateikimo dienos priima sprendimą dėl socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos šeimai skyrimo (toliau – Sprendimas). Sprendimą užregistruoja SPS specialistas, jį įsega į šeimos bylą, kurią perduoda Centrai. Sprendimo kopiją perduoda VTAS. Centras Sprendimo kopiją įteikia socialinės rizikos ar krizę išgyvenančiai šeimai.

11. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslauga krizę išgyvenančiai šeimai skiriama iki 6 mėnesių ir ilgiau, atsižvelgiant į šeimos psichosocialinę situaciją. Likus 7 kalendorinėms dienoms iki paslaugos teikimo termino pabaigos, Centras raštu pateikia VTAS informaciją apie šeimai suteiktą pagalbą, įvykusių pokyčius šeimoje bei motyvuotą siūlymą dėl socialinių paslaugų šeimai nutraukimo, tęsimo ar jos įrašymo į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą. VTAS, įvertinęs turimą informaciją apie šeimą (aptarimui gali būti organizuojamas pasitarimas), priima vieną iš sprendimų:

11.1. išbraukti šeimą iš krizę išgyvenančių šeimų apskaitos dėl įvykusių teigiamų pokyčių šeimoje;

11.2. kreiptis į Savivaldybės administracijos direktorių ar jo įgaliotą asmenį dėl socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos krizę išgyvenančiai šeimai teikimo pratęsimo (Sprendimas dėl paslaugos tęsimo priimamas šio Tvarkos aprašo 8 ir 10 punktuose numatyta tvarka);

11.3. teikti Savivaldybės administracijos direktoriui įrašyti šeimą į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą.

12. Jei krizę išgyvenanti šeima, kuriai teikiamos paslaugos, įrašoma į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą dar nesibaigus paslaugos teikimo terminui, SPS, gavęs iš VTAS Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą dėl šeimos įrašymo į apskaitą, paveda Centrui iš naujo nustatyti šeimai socialinių paslaugų poreikį. Sprendimas priimamas šio Tvarkos aprašo 10 punkte numatyta tvarka.

13. Centras duomenis apie socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinės rizikos ir krizę išgyvenančiai šeimai skyrimą, teikimą ir nutraukimą suveda į socialinės paramos informacinę sistemą SPIS.

III SKYRIUS SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR PALAIKYMŲ PASLAUGOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

14. Centras teikia paslaugą socialinės rizikos ar krizę išgyvenančiai šeimai esant Sprendimui.

15. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas sudaro: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, bendravimas, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymas ir palaikymas, psichologinė pagalba, tėvystės įgūdžių teorinių mokymų organizavimas, pagal galimybes sociokultūrinės paslaugos, gavus paramą – šeimos aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais, avalyne, maisto produktais ir kitais daiktais.

16. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos sudėtis šeimai (konkrečiam asmeniui) gali būti skirtinga atsižvelgiant į poreikius, bet ją turi sudaryti ne mažiau kaip 3 paslaugos. Paslaugos teikiamos pagal poreikį. Paslaugų teikimo dažnumą nustato socialinis darbuotojas, atsižvelgdamas į šeimoje patiriamas rizikas.

17. Paslauga teikiama paslaugos gavėjo namuose, Centre ir įvairiose institucijose bei įstaigose.

18. Centro socialinis darbuotojas pildo paslaugos teikimo dokumentus (dokumentų sąrašą ir formas tvirtina Centro direktorius, atsižvelgdamas į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtas metodines rekomendacijas ir tai reglamentuojančius teisės aktus).

19. Asmenims, sergantiems infekcinėmis ir psichikos ligomis, paslaugos teikiamos tik bendradarbiaujant su specializuotomis įstaigomis bei tarnybomis ir atsižvelgiant į jų rekomendacijas.

20. Centro socialinis darbuotojas kiekvienais metais iki kovo 31 d. teikia VTAS informaciją apie socialinės rizikos ar krizę išgyvenančias šeimoms ir joms teikiamą pagalbą už praėjusius kalendorinius metus.

21. Esant poreikiui, Centras kartu su VTAS ir kitų institucijų specialistais organizuoja pasitarimus socialinės rizikos ar krizę išgyvenančių šeimų situacijai bei juose vykstantiems pokyčiams aptarti bei tolimesniems veiksams numatyti.

22. Centras sudaro, saugo ir pildo socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos gavėjo bylą, kurioje turi būti visi su paslaugos poreikio nustatymu, paslaugos skyrimu, teikimu, sustabdymu ir nutraukimu susiję dokumentai.

23. Centras raštu teikia siūlymus VTAS dėl šeimos, kuriai teikiamos paslaugos, išbraukimo iš socialinės rizikos šeimų apskaitos ar kitų poveikio priemonių taikymo šeimai.

24. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms teikiamos nemokamai.

IV SKYRIUS

SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR PALAIKYMŲ PASLAUGOS TEIKIMO SUSTABDYMAS IR NUTRAUKIMAS

25. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimas asmeniui (šeimai), įrašytam (įrašytai) į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą, gali būti laikinai sustabdomas Centro direktoriui įrašant rezoliuciją socialinio darbuotojo tarnybiniame pranešime:

25.1. asmeniui (šeimai) pakeitus gyvenamąją vietą (adresą) ir nenurodžius kitos gyvenamosios vietos ilgiau nei du mėnesius;

25.2. kai asmuo yra įkalinimo ar socialinės reabilitacijos įstaigoje;

25.3. kai asmuo gydomasi stacionarioje gydymosi įstaigoje;

25.4. įtarus, kad paslaugas gaunantis asmuo gali sirgti infekcine liga, iki tol, kol gaunama medikų išvada raštu, kad asmuo nekelia pavojaus paslaugos teikėjui užsikrėsti;

25.5. kai asmuo gauna apgyvendinimo paslaugas krizių centre;

25.6. kitais, 25 punkte nenumatytais, atvejais, suderinus su VTAS.

26. Centras apie paslaugos teikimo sustabdymą per 3 darbo dienas nuo paslaugos sustabdymo dienos informuoja VTAS, persiųsdamas 25 punkte nurodyto socialinio darbuotojo tarnybinio pranešimo su Centro direktoriaus rezoliucija kopiją.

27. Išnykus paslaugos teikimo sustabdymo priežastims, paslaugos teikimas tęsiamas Centro direktoriui įrašant rezoliuciją socialinio darbuotojo tarnybiniame pranešime, kurio kopija per 3 darbo dienas nuo rezoliucijos įrašymo dienos persiunčiama VTAS.

28. Šeima išbraukiama iš socialinės rizikos šeimų apskaitos Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu, VTAS teikimu. Per 7 kalendorines dienas nuo įsakymo priėmimo VTAS raštu informuoja SPS ir šeimą apie šeimos išbraukimą iš apskaitos. Centras, gavęs informaciją iš SPS apie šeimos išbraukimą iš apskaitos, nutraukia socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimą Centro direktoriaus įsakymu, kurio kopiją įteikia šeimai.

29. VTAS, priėmęs sprendimą išbraukti šeimą iš krizę išgyvenančių šeimų apskaitos nepasibaigus paslaugos skyrimo terminui, raštu informuoja šeimą ir SPS. Centras, gavęs informaciją iš SPS apie šeimos išbraukimą iš krizę išgyvenančių šeimų apskaitos, nutraukia socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimą Centro direktoriaus įsakymu, kurio kopiją įteikia šeimai.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Centras atsako už kokybišką socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms teikimą.

31. Centras už praėjusių biudžetinių metų socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms teikimą kiekvienais metais atsiskaito iki sausio 20 d. SPS, pateikdamas ataskaitą.

32. Šio Tvarkos aprašo įgyvendinimą kontroliuoja Savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo.

PATVIRTINTA
Klaipėdos miesto savivaldybės
tarybos 2016 m. balandžio 28
d.
sprendimu Nr. T2-93

SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR PALAIKYMŲ PASLAUGOS TEIKIMO SOCIALINĖS RIZIKOS IR KRIZĖ IŠGYVENANČIOMS ŠEIMOMS SOCIALINĘ RIZIKĄ PATIRIANČIOMS ŠEIMOMS TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

~~1. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimo socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms, deklaruojamą gyvenamąją vietą arba gyvenančioms Klaipėdos miesto savivaldybėje, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos skyrimo, teikimo, sustabdymo ir nutraukimo tvarką.~~

1. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinę riziką patiriančioms šeimoms teikimo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos skyrimo, teikimo ir nutraukimo tvarką šeimoms, auginančioms nepilnamečius vaikus arba jų besilaukiančioms, ir patiriančioms socialinę riziką (toliau – šeima). Šią paslaugą šeimoms teikia BĮ Klaipėdos miesto šeimos ir vaiko gerovės centras (toliau – Centras).

~~2. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos gavėjos yra šeimos:~~

~~2.1. įrašytos į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą (toliau – socialinės rizikos šeima);~~

~~2.2. neįrašytos į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą, tačiau patiriančios rizikas (toliau – krizę išgyvenanti šeima).~~

2. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos skiriamos šeimoms, deklaruojamą vietą ir (ar) gyvenančioms Klaipėdos miesto savivaldybėje, kurioms yra inicijuotas ir taikomas atvejo vadybos procesas (kurį organizuoja Centras Atvejo vadybos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. A1-141 „Dėl atvejo vadybos tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka), yra nustatyti socialinės rizikos veiksniai ir socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos poreikis.

~~3. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms teikia BĮ Klaipėdos miesto šeimos ir vaiko gerovės centras (toliau – Centras).~~

II SKYRIUS SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR PALAIKYMŲ PASLAUGOS SKYRIMAS

~~4. Šeima į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą įrašoma Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybės administracija) direktoriaus įsakymu, Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – VTAS) teikimu. Priėmus įsakymą VTAS ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas raštu informuoja šeimą ir Savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyrių (toliau – SPS) apie šeimos įrašymą į apskaitą ir pateikia SPS Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo dėl šeimos įrašymo į apskaitą kopiją bei, esant galimybei, kitus su šeima susijusius dokumentus. SPS paveda Centrai nustatyti šeimai socialinių paslaugų poreikį.~~

~~5. Šeima į krizę išgyvenančių šeimų apskaitą įrašoma, kai:~~

5.1. dėl skurdžių šeimos gyvenimo sąlygų, ilgalaikio nedarbo, sunkios finansinės padėties neužtikrinama vaiko teisė į gyvenimo sąlygas, būtinas jo fiziniam, protiniam, dvasiniam bei doroviniam vystymuisi;

5.2. kartu gyvenantys, besiskiriantys ar jau atskirai gyvenantys tėvai konfliktuoja ar smurtauja tarpusavyje, į konfliktus įtraukia vaiką, tuo darydami neigiamą poveikį vaiko psichinei sveikatai ir elgesiui;

5.3. vienas iš tėvų ar abu turi žalingų įpročių (girtauja, vartoja psichotropines medžiagas), nepadoriai elgiasi, o kitam iš tėvų nepavyksta apsaugoti vaiko nuo neigiamos aplinkos, užtikrinti jo teisę į poilsį, tinkamas gyvenimo sąlygas;

5.4. vienas iš tėvų ar abu turi sveikatos problemų, todėl laikinai negali tinkamai pasirūpinti vaiku;

5.5. šeimai trūksta higienos įgūdžių, todėl vaikui neužtikrinama teisė į tinkamas gyvenimo sąlygas, jis gali būti atstumtas bendraamžių ar patirti jų patyčias.

6. Krizę išgyvenančių šeimų apskaitą tvarko VTAS. VTAS, nustatęs, kad šeima patiria rizikas, raštu informuoja šeimą apie galimybę gauti socialines paslaugas, ir kartu kreipiasi į SPS dėl socialinių paslaugų poreikio šeimai nustatymo, pateikdamas turimą pirminę informaciją apie šeimą. SPS paveda Centrai nustatyti krizę išgyvenančiai šeimai socialinių paslaugų poreikį.

3. Centro direktorius, gavęs atvejo vadybininko išvadą dėl reikalingumo skirti socialines paslaugas šeimai, paveda socialiniam darbuotojui, dirbsiančiam socialinį darbą su šeima, per 5 darbo dienas inicijuoti pokalbį su šeima, pateikiant jai išsamią informaciją apie socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugą (jos sudėtį, teikimo dažnumą, vietą, prieinamumą, ypatumus), ir surinkti reikiamus dokumentus paslaugos skyrimui.

7. 4. Vienas iš suaugusių socialinės rizikos ar krizę išgyvenančios šeimos narių dėl socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos skyrimo Centrai pateikia:

7.1. 4.1. užpildytą (gali būti pildoma vietoje) prašymo-paraiškos socialinėms paslaugoms gauti (toliau – prašymas) formą (SP-8 forma, patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro), kurią Centras užregistruoja. Prašymą gali pateikti bendruomenės nariai ar kiti suinteresuoti asmenys, tarp jų VTAS specialistai ir Centro socialinis darbuotojas, **atvejo vadybininkas**, nurodę priežastį, dėl kurios asmuo (vienas iš suaugusių šeimos narių) negali to padaryti pats;

7.2. 4.2. užpildytas (gali būti pildoma vietoje) duomenų apie šeimos sudėtį, šeimos narių veiklos pobūdį ir jų socialinę padėtį formas (SP-1, SP-2 formos, patvirtintos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro);

7.3. 4.3. šeimos narių asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus (pasą, asmens tapatybės kortelę, leidimą laikinai ar nuolat gyventi Lietuvoje (ne ES valstybių narių piliečiams), laikiną piliečio pažymėjimą, vaiko gimimo liudijimą);

7.4. 4.4. esant reikalui, gali būti prašoma pateikti ir kitus dokumentus, susijusius su šeimos socialinių paslaugų poreikio nustatymu.

5. Centro socialinis darbuotojas duomenis apie šeimos, kuri prašo socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos, deklaruotą gyvenamąją vietą gauna iš Gyventojų registro.

8. 6. Centro socialinis darbuotojas **per 14 kalendorinių dienų nuo asmens prašymo gavimo dienos** nustato socialinės rizikos ar krizę išgyvenančios šeimos socialinių paslaugų poreikį, užpildydamas Asmens (šeimos) socialinių paslaugų poreikio vertinimo formą (patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro), parašo išvadą dėl šeimai siūlomų socialinių paslaugų ir formą užregistruoja.:

8.1. kai socialinės rizikos ar krizę išgyvenanti šeima pageidauja gauti socialines paslaugas, socialinių paslaugų poreikis vertinamas per 14 kalendorinių dienų nuo asmens prašymo gavimo dienos;

8.2. kai socialinės rizikos šeima nebendradarbiauja su Centro socialiniu darbuotoju ir atsisako socialinių paslaugų, socialinių paslaugų poreikis vertinamas per 30 kalendorinių dienų nuo iš SPS gauto raštiško pavedimo nustatyti šeimai socialinių paslaugų poreikį dienos; kai krizę išgyvenanti šeima nebendradarbiauja su Centro socialiniu darbuotoju ir atsisako socialinių paslaugų, socialinių paslaugų poreikis nevertinamas ir Centras raštu informuoja VTAS ir SPS;

8.3. kai VTAS, atsižvelgdamas į situaciją šeimoje, pateikia SPS motyvuotą prašymą skubiai organizuoti socialinių paslaugų teikimą, socialinių paslaugų poreikis vertinamas per 5 darbo dienas nuo iš SPS gauto raštiško pavedimo nustatyti socialinės rizikos ar krizę išgyvenančiai šeimai socialinių paslaugų poreikį dienos;

8.4. tais atvejais, kai nėra galimybės socialinės rizikos ar krizę išgyvenančiai šeimai nustatyti socialinių paslaugų poreikį 8.1, 8.2 ir 8.3 papunkčiuose nustatytais terminais (nežinoma asmens (šeimos) faktinė gyvenamoji vieta, asmuo uždarytas areštineje, serga infekcine liga ir gydosi stacionarioje sveikatos priežiūros įstaigoje, laikinai išvykęs iš miesto ar šalies ir kt.), socialinių paslaugų poreikis asmeniui (šeimai) nustatomas išnykus priežastims, dėl kurių nebuvo galimybės to padaryti. Apie aplinkybes, dėl kurių nėra galimybės nustatyti asmeniui (šeimai) socialinio paslaugų poreikio, Centro socialinis darbuotojas raštu informuoja VTAS ir SPS.

9. Centro socialinis darbuotojas dokumentus, nurodytus šio Tvarkos aprašo 4, 6, 7 ir 8 punktuose, ir pažymą apie šeimos deklaruotą gyvenamą vietą įsega į šeimos bylą ir perduoda SPS.

10. 7. Centras šeimos bylą su dokumentais nurodytais šio Tvarkos aprašo 3, 4, 5 ir 6 punktuose perduoda Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Socialinės paramos skyriui (toliau – SPS). SPS specialistas patikrina šeimos byloje esančius dokumentus, užpildo sprendimo dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo formą (patvirtinta Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro) ir perduoda Savivaldybės administracijos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui, kuris per 14 kalendorinių dienų nuo Centro socialinio darbuotojo šeimos socialinių paslaugų poreikio vertinimo išvadų pateikimo savivaldybei dienos priima sprendimą dėl socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos šeimai skyrimo (toliau – Sprendimas). Sprendimą užregistruoja SPS specialistas, jį įsega į šeimos bylą, kurią perduoda Centrai. Sprendimo kopiją perduoda VTAS. Centras Sprendimo kopiją įteikia socialinės rizikos ar krizę išgyvenančiai šeimai.

11. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslauga krizę išgyvenančiai šeimai skiriama iki 6 mėnesių ir ilgiau, atsižvelgiant į šeimos psichosocialinę situaciją. Likus 7 kalendorinėms dienoms iki paslaugos teikimo termino pabaigos, Centras raštu pateikia VTAS informaciją apie šeimai suteiktą pagalbą, įvykusių pokyčius šeimoje bei motyvuotą siūlymą dėl socialinių paslaugų šeimai nutraukimo, tęsimo ar jos įrašymo į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą. VTAS, įvertinęs turimą informaciją apie šeimą (aptarimui gali būti organizuojamas pasitarimas), priima vieną iš sprendimų:

11.1. išbraukti šeimą iš krizę išgyvenančių šeimų apskaitos dėl įvykusių teigiamų pokyčių šeimoje;

11.2. kreiptis į Savivaldybės administracijos direktorių ar jo įgaliotą asmenį dėl socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos krizę išgyvenančiai šeimai teikimo pratęsimo (Sprendimas dėl paslaugos tęsimo priimamas šio Tvarkos aprašo 8 ir 10 punktuose numatyta tvarka);

11.3. teikti Savivaldybės administracijos direktoriui įrašyti šeimą į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą.

12. Jei krizę išgyvenanti šeima, kuriai teikiamos paslaugos, įrašoma į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą dar nesibaigus paslaugos teikimo terminui, SPS, gavęs iš VTAS Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą dėl šeimos įrašymo į apskaitą, paveda Centrai iš naujo nustatyti šeimai socialinių paslaugų poreikį. Sprendimas priimamas šio Tvarkos aprašo 10 punkte numatyta tvarka.

13. 8. Centras duomenis apie socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinės rizikos ir krizę išgyvenančiai šeimai skyrimą, teikimą ir nutraukimą suveda į socialinės paramos informacinę sistemą SPIS.

III SKYRIUS

SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR PALAIKYMŲ PASLAUGOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS TEIKIMAS IR NUTRAUKIMAS

14. **9. Centras socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslauga** socialinės rizikos ar krizę išgyvenančiai šeimai teikia esant Sprendimui.

15. **10.** Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas sudaro: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, bendravimas, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymas ir palaikymas, psichologinė pagalba, tėvystės įgūdžių teorinių mokymų organizavimas, pagal galimybes sociokultūrinės paslaugos, gavus paramą – šeimos aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais, avalyne, maisto produktais ir kitais daiktais.

16. **11.** Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos sudėtis šeimai (konkrečiam asmeniui) gali būti skirtinga atsižvelgiant į poreikius ir **galimybes**, bet ją turi sudaryti ne mažiau kaip 3 paslaugos. Paslaugos teikiamos pagal poreikį. Paslaugų **sudėtį ir jų** teikimo dažnumą nustato socialinis darbuotojas, ~~atsižvelgdamas į šeimoje patiriamas rizikas.~~ **pasitaręs su šeima, ir atsižvelgdamas į esamus socialinės rizikos veiksnius ir jų reiškimosi lygį šeimoje, dažnumą, trukmę, vaiko poreikių nepatenkinimo priežastis.**

17. ~~Paslauga teikiama paslaugos gavėjo namuose, Centre ir įvairiose institucijose bei įstaigose.~~

18. **12.** Centro socialinis darbuotojas pildo paslaugos teikimo dokumentus (dokumentų sąrašą ir formas tvirtina Centro direktorius, atsižvelgdamas į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtas metodines rekomendacijas ir tai reglamentuojančius teisės aktus).

19. **13.** Asmenims, sergantiems infekcinėmis ir psichikos ligomis, paslaugos teikiamos tik bendradarbiaujant su specializuotomis įstaigomis bei tarnybomis ir atsižvelgiant į jų rekomendacijas.

14. Pagrindinės socialinio darbuotojo, teikiančio socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas šeimai, funkcijos:

14.1. vadovaujantis žmogiškomis vertybėmis, abipusės pagarbos, tarpusavio bendradarbiavimo principais, planuoti ir teikti socialinę pagalbą šeimai jos socialinėje aplinkoje, susitinkant su šeima Centre ar kitose sutartose vietose, palaikant kontaktą su šeima kitomis priemonėmis, pavyzdžiui, telefonu;

14.2. dirbti socialinį darbą su vaiku ir šeima, juos konsultuojant (individualiai ir grupėmis), teikiant emocinę bei socialinę pagalbą ir didinant šeimos motyvaciją dalyvauti kompleksinės pagalbos ar prevencinės pagalbos teikimo procese, pozityvios tėvystės mokymuose, šeimos stiprinimo programose, nesmurtinio elgesio mokymo programose, priklausomybės ligų gydymo ir kitose programose;

14.3. teikti šeimai reikalingą informaciją ir žinias, ugdyti tėvystės įgūdžius, socialinius įgūdžius, skatinant glaudesnę šeimos santykį su socialine aplinka, organizuoti šeimų pagalbos sau grupes, kitą prevencinę pagalbą ir kt.;

14.4. tarpininkauti šeimai dėl pagalbos priemonių (pvz., psichologinės pagalbos, psichosocialinės pagalbos krizių centre ar pagalbos šeimai tarnyboje, paslaugų vaikų dienos centre, piniginės socialinės paramos, užimtumo, sveikatos priežiūros, švietimo ir ugdymo, socialinio būsto, specialiųjų pagalbos priemonių, specializuotos pagalbos centrų kompleksiskai teikiamos pagalbos), parengti šeimos narius kreiptis į kitas valstybės ir (ar) savivaldybių institucijas, įstaigas ar organizacijas, kuriose šeima gali gauti pagalbą, nusiųsti ir, esant poreikiui, palydėti į jas;

14.5. teikiant paslaugas šeimai glaudžiai bendradarbiauti su atvejo vadybininku, teikti jam informaciją apie suteiktas šeimai paslaugas ir įvykusius pokyčius šeimoje pagal poreikį ar pagal atvejo vadybininko nustatytus terminus;

15. Teikiant socialinę pagalbą šeimai, socialinio darbuotojo, dirbančio su šeima, veiklą gali papildyti individualios priežiūros personalo veikla (pvz., pagalba negalią turintiems vaiko tėvams atliekant namų ruošos darbus, šeimos nariams vykstant į asmens sveikatos priežiūros įstaigą ar vaikui į ikimokyklinio ugdymo įstaigą).

16. Siekiant užtikrinti laiku teikiamą pagalbą šeimoms, pvz., tokiais atvejais, kai šeimos nariai dieną dirba, vaikai lanko ugdymo ar kitas įstaigas, socialiniams darbuotojams, dirbantiems su šeima, gali būti nustatomas kitoks nei Centro darbo laikas, nustatant kitą darbo pradžios ir pabaigos laiką ar taikant suminę darbo laiko apskaitą.

20. Centro socialinis darbuotojas kiekvienais metais iki kovo 31 d. teikia VTAS informaciją apie socialinės rizikos ar krizę išgyvenančias šeimas ir joms teikiamą pagalbą už praėjusius kalendorinius metus.

21. Esant poreikiui, Centras kartu su VTAS ir kitų institucijų specialistais organizuoja pasitarimus socialinės rizikos ar krizę išgyvenančių šeimų situacijai bei juose vykstantiems pokyčiams aptarti bei tolimesniems veiksams numatyti.

22. 17. Centras sudaro, saugo ir pildo socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos gavėjo bylą, kurioje turi būti visi su paslaugos poreikio nustatymu, paslaugos skyrimu, teikimu, sustabdymu ir nutraukimu susiję dokumentai.

23. Centras raštu teikia siūlymus VTAS dėl šeimos, kuriai teikiamos paslaugos, išbraukimo iš socialinės rizikos šeimų apskaitos ar kitų poveikio priemonių taikymo šeimai.

24. 18. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms teikiamos nemokamai.

19. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimo pabaigą nustato atvejo vadybininkas, atsižvelgdamas į atvejo vadybos procese dalyvaujančių specialistų siūlymus.

20. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimas nutraukiamas Centro direktoriaus įsakymu atvejo vadybininko teikimu. Centras įsakymo kopijas įteikia šeimai ir SPS.

IV SKYRIUS

SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO IR PALAIKYMŲ PASLAUGOS TEIKIMO SUSTABDYMAS IR NUTRAUKIMAS

25. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimas asmeniui (šeimai), įrašytam (įrašytai) į socialinės rizikos šeimų, auginančių vaikus, apskaitą, gali būti laikinai sustabdomas Centro direktoriui įrašant rezoliuciją socialinio darbuotojo tarnybiniame pranešime:

25.1. asmeniui (šeimai) pakeitus gyvenamąją vietą (adresą) ir nenurodžius kitos gyvenamosios vietos ilgiau nei du mėnesius;

25.2. kai asmuo yra įkalinimo ar socialinės reabilitacijos įstaigoje;

25.3. kai asmuo gydomasi stacionarioje gydymosi įstaigoje;

25.4. įtarus, kad paslaugas gaunantis asmuo gali sirgti infekcine liga, iki tol, kol gaunama medikų išvada raštu, kad asmuo nekelia pavojaus paslaugos teikėjui užsikrėsti;

25.5. kai asmuo gauna apgyvendinimo paslaugas krizių centre;

25.6. kitais, 25 punkte nenumatytais, atvejais, suderinus su VTAS.

26. Centras apie paslaugos teikimo sustabdymą per 3 darbo dienas nuo paslaugos sustabdymo dienos informuoja VTAS, persiųsdamas 25 punkte nurodyto socialinio darbuotojo tarnybinio pranešimo su Centro direktoriaus rezoliucija kopiją.

27. Išnykus paslaugos teikimo sustabdymo priežastims, paslaugos teikimas tęsiamas Centro direktoriui įrašant rezoliuciją socialinio darbuotojo tarnybiniame pranešime, kurio kopija per 3 darbo dienas nuo rezoliucijos įrašymo dienos persiunčiama VTAS.

28. Šeima išbraukiama iš socialinės rizikos šeimų apskaitos Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu, VTAS teikimu. Per 7 kalendorines dienas nuo įsakymo priėmimo VTAS raštu informuoja SPS ir šeimą apie šeimos išbraukimą iš apskaitos. Centras, gavęs informaciją iš SPS apie šeimos išbraukimą iš apskaitos, nutraukia socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimą Centro direktoriaus įsakymu, kurio kopiją įteikia šeimai.

29. VTAS, priėmęs sprendimą išbraukti šeimą iš krizę išgyvenančių šeimų apskaitos nepasibaigus paslaugos skyrimo terminui, raštu informuoja šeimą ir SPS. Centras, gavęs informaciją iš SPS apie šeimos išbraukimą iš krizę išgyvenančių šeimų apskaitos, nutraukia socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikimą Centro direktoriaus įsakymu, kurio kopiją įteikia šeimai.

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

~~30.~~ **21.** Centras atsako už kokybišką socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms teikimą.

~~31.~~ **22.** Centras už praėjusių biudžetinių metų socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinės rizikos ir krizę išgyvenančioms šeimoms teikimą kiekvienais metais atsiskaito iki sausio 20 d. SPS, pateikdamas ataskaitą.

~~32.~~ **23.** Šio Tvarkos aprašo įgyvendinimą kontroliuoja Savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo.
